

BMC CYMRU

NEXT MEETING TUESDAY 16TH FEBRUARY 8.00 P.M.

Gallt y Glyn - Llanberis - Free Pizza - All Welcome

2010 Diary Dates

- 16th February, BMC Cymru/Wales get together featuring free pizza, Gallt y Glyn near Llanberis, 8.00 pm.
- 5th/6th/7th March, Llanberis Film Festival (LLAMFF).
- 24th April, Tremadog Festival.
- 8th June, BMC Cymru/Wales get together, Deganwy Castel Hotel, 9.00pm.
- 21st September, BMC Cymru/Wales get together The Vaynol, Nant Peris, 8.00 pm
- 4th December, BMC Cymru/Wales Hillwalking and Climbing FunDay, Plas y Brenin.

BMC Cymru/Wales Funday 2009

Hopefully those who attended have all received their notes from this wonderful day.

For those who weren't there it was a tremendously successful day with four excellent well subscribed free workshops running. We had a super meal then a very successful AGM and Open Forum with over 70 attendees, including a couple of BMC Vice Presidents.

The meeting included a very interesting and thought provoking talk on preserving the remaining montane heath of the Carneddau and was followed by the stunning *Birdman of the*

Karakoram, and of course the famous No Prize Quiz was very tightly contested again. We are looking forward to repeating the day on 4th December 2010, don't miss out!

North Wales Bolt Fund

The fund has received some welcome input during the winter. North Wales Climbing walls raised over £630 for the bolt fund by donating all the proceeds from Bouldering Aggregates - big thanks to Gill & Steve at the Beacon and John and the lads at The Indi.

We also collected £122 at the Fun Day and Plas y Brenin have again donated £100. It's easy to donate at local BMC meetings

or via the online system which can be accessed via www.northwaleslimestone.wetpaint.com

The NWBF did some bolt testing recently and discovered that a well placed 10mm Fixe bolt weld fails at a ridiculously strong 35 kN - the resin showed no signs of failure.

Successful fund raising for the South Wales Bolt Fund

Just before the festive period Boulders Climbing Centre in Cardiff showed the 'Asgard Project' film to raise money for the replacement of tired old bolts in South Wales. A very big thank you to Rob & Olly's team at Boulders for organising and running the evening. A large crowd enjoyed free food courtesy of the BMC and also a special mention to film maker Al Lee, for allowing us to show the film.

The Amazing Winter

What a fantastic start to the year! Awesome winter conditions have been enjoyed right across Wales with unusual climbs achieved from the Brecon's to Snowdonia and quite simply some stunning walking conditions across the country. The whole thing was a photographers dream.

Look out for a full report in the next issue of Climb magazine. A lot of what has been going-on will be found at www.welshwinterclimbs.wetpaint.com or www.baggy.blogspot.com. DMM and Ground Up are usually worth a look too.

Of course it hasn't all been plain sailing, questions are be-

ing asked about how frozen vegetation needs to be to prevent damage to it? Read Elfyn's article (<http://www.thebmc.co.uk/Feature.aspx?id=3469>) for the full story.

Is it ok to attempt classic rock climbs under 'winter' conditions and whether the National Park should have made an effort to clear the Pen y Pass car park rather than just closing it in early January? All this is up for discussion at our next get together.

Mountain Heritage Trust Report

To celebrate the completion of the transfer of archives to the Ambleside campus of the University of Cumbria, Trustees enjoyed a joint reception at the site on Tuesday 10th November along with a number of local govt. and tourism dignitaries.

At the recent meeting of the Trust, held at the BMC on 4th December, it was agreed to invite Richard Lemming, lecturer in outdoor activities at U of C to join as a Trustee. Grant monies from the Heritage Lottery Fund are due to expire in 2011 so MHT needs to be looking for other funds to follow on.

While the trust is continually seeking to add items to the collection it is also interested in recording where other items are held so that they may be added to the catalogue.
K.C. Gordon

BMC Community Pages

These are now up and running. Most 2010 BMC Cymru/Wales important dates are now on the calendar. These pages will also host this newsletter and notes from our meetings. They can be found at www.thebmc.co.uk and click on Wales.

Pembroke News

We did put 6 new BMC stakes in Range West just before Christmas. These are at Linney Point (Impending Inlet), Bulliber and Keyhole Zawn (thanks very much to Lynne Houlston and the MoD). Hoping to replace the dodgy ones at Stackpole and Mowing Word this month and a few in North Pembs (Rainbow Zawn, Narrow Zawn, Carreg y Barcud).

Steve Quinton

Illegal Off-Roading Telephone Numbers

A great deal of work on this took place in 2009. Remember, we are the eyes and ears in the hills. If you see illegal off-roading in Wales call 08456061001 (Welsh language line) and 08456071002 for the English language line.

Tremadog Festival

The Tremadog Festival will take place once again in 2010. The aim of this weekend is to remove unwanted spring growth from the routes. Everyone turning up with secateurs, saws,

patio knives or the like will be given a free raffle ticket; normally everyone wins something.

There will be a free slideshow about a big wall first ascent by some young Welsh lads in Malaysia and then the bonfire. The BMC will cover your camping or bunkhouse costs and free beer will be provided for the thirsty workers! Make a diary date for 24th April.

Great Orme Marine drive season tickets

These are available from: Highways & Infrastructure, York Road (off Gloddaeth Street), Llandudno, LL30 2EF.

Summit Contributions

BMC Cymru/Wales has its own page in Summit. We would welcome offers to write this page. We are looking for a short 330 word piece about hillwalking or climbing in Wales. Please contact us at bmccymruwales@live.co.uk if you would like to have your say.

The BMC Youth Climbing Series

The first of round is on the 30th of January, at Indy Climbing wall in Llanfair PG. The following of these qualifying rounds will be on the 27th of February, held at the Beacon Climbing Centre near Waunfawr.

These rounds will decide who will represent North Wales in the Welsh Junior Climbing Final (Cardiff) and I'm sure will be hotly contested. We had a great turnout last year and I'm sure this year will be, if anything, even more popular.

Consequently I'm on the scrounge for volunteers to lend their enthusiasm and help on the day. No Experience required, just give me a text on 07811 634 714 and I'll give you a job...

Mark Dicken

Mountain Leader Training Wales

At a lively and well attended meeting in November the major points of discussion and for action were:

- The Ordnance Survey has a complaints procedure which should be used for highlighting concerns over crag markings on the newly published 1:25,000 Snowdonia maps, although in reply to initial complaints the OS did not feel there was an issue, as their other feedback had been positive. A standard comment would be useful to help other bodies who may wish to contact OS, thus ensuring that concerns were focused on the main issues; comments on clarity of map features to be forwarded to Bryn Williams at Siabod Cottage.

- Welsh Speaking Providers - Dewi Evans reported the increase of Welsh speaking participants in D of E activities, but there's a lack of instructors who can deliver courses through the medium of Welsh. Close working relationships with the Outdoor

Partnership (OP) would prove a good start for identifying talented Welsh instructors, who may be able to work alongside approved providers of ML and SPA courses to gain valuable experience and in future apply for provider-ship. 10,000 people have now participated in events with the OP.

- The role of the MLTA in CPD provision was discussed.
- Andy Boorman(BMC Cymru/ Wales rep) was elected as Vice-Chair of MLTW.

Andy Boorman

Oxwich Bay Rockfall

A major rock fall has occurred at the sports cliff of Oxwich Bay Quarry, on the Gower, affecting many routes.

Climbers are asked to avoid the area until Countryside Council of Wales have inspected the site and carried out safety works at the site. BMC access rep Mark Winder is in contact with the land owners and local CCW Warden. More information and a photo at <http://www.thebmc.co.uk/News.aspx?id=3459>

BMC CYMRU

Y CYFARFOD NESAF AR 16 CHWEFROR AM 8.00 P.M.

Gallt y Glyn (Llanberis) - Pizza AM DDIM- Croeso i Bawb

Ar gyfer Dyddiadur 2010

- 16 Chwefror, BMC Cymru/Wales, Cyfarfod a phizza am ddim. Gallt y Glyn ger Llanberis, 8.00 pm.
- 5/6/7 Mawrth, Gŵyl Ffilmiau Llanberis (LLAMFF).
- 24 Ebrill, Gŵyl Tremadog.
- 8 Mehefin, Cyfarfod BMC Cymru/Wales, Gwesty Castell Deganwy, 9.00pm.
- 21 Medi, Cyfarfod BMC Cymru/Wales Y Faenol, Nant Peris, 8.00 pm.
- 4 Rhagfyr, BMC Cymru/Wales Diwrnod o Hwyl, Mynydd a Dringo, Plas y Brenin.

BMC Cymru/Wales Diwrnod o Hwyl 2009

Bydd pawb a fynychodd y diwrnod gwynch hwn wedi derbyn eu nodiadau erbyn hyn, gobeithio.

Roedd yn ddiwrnod llwyddianus dros ben a chafwyd pedwar gweithdy am ddim gyda nifer o bobl yn bresennol. Cawsom bryd o fwyd rhagorol, cyfarfod blynyddol llwyddianus iawn a Fforwm agored gyda dros 70 yn bresennol, gan gynnwys dau Is-lywydd BMC.

Yn y cyfarfod cafwyd sgwrs ddifyr iawn ar gadw'r rhostrir mynydd sy'n parhau ar y Carneddau, ac yna cafwyd Birdman of the Karakorum, a'r Cwis en-

wog gyda chystadleuaeth lem a di-wobr unwaith eto. Edrychwn ymlaen at ddiwrnod cyffelyb ar 4 Rhagfyr 2010. Peidiwch â'i golli!

Cronfa Bolltau Gogledd Cymru

Derbyniodd y gronfa gyfraniadau yn ystod y gaeaf. Cododd Waliau Dringo Gogledd Cymru dros £630 i'r gronfa bolltau drwy gyfrannu'r holl elw o'r Bouldering Aggregates – llawer o ddiolch i Gill a Steve yn y Beacon ac i John a'r bechgyn yn The Indi.

Rydym ninnau wedi casglu £122 yn y Diwrnod o Hwyl ym Mhlas y Brenin, ac wedi cyfrannu £100. Mae'n hawdd ichi

wneud cyfraniad yng nghyfar fod lleol yr BMC neu arlein yn .<<http://www.northwaleslimestone.wetpaint.com>>

Yn ddiweddar, bu'r NWBF yn profi rhai bolltau a darganfod bod boltt Fixe sydd wedi'i osod yn gadarn yn methu ar gryfder rhyfeddol o 35 kN – nid oedd y resin yn dangos unrhyw arwydd o fethu.

Codi arian yn llwyddiannus ar gyfer Cronfa Folltau De Cymru

Cyn y Nadolig, fe ddangosodd Canolfan Ddringo Boulders, Caerdydd, y ffilm 'Asgard Project' i godi arian ar gyfer gosod bolltau newydd yn Ne Cymru yn lle'r hen rai. Diolch o galon i dimoedd Rob ac Olly yn Boulders am drefnu ac am redeg y digwyddiad hwn. Daeth torf fawr i fwynhau'r bwyd, oedd i'w gael am ddim diolch i BMC; diolch hefyd i'r gwneuthurwyr ffilmiau, Al Lee, am roi caniatâd inni ddangos y ffilm.

Gaeaf Rhyfeddol

Am gychwyn gwych i'r flwydyn! Cafwyd tywydd gaeafol rhyfeddol ledled Cymru, llwyddwyd i wneud dringfeydd anarferol o'r Bannau i Eryri, a chafwyd amodau cerdded rhyfeddol ar draws y wlad. Roedd y cwbl yn freuddwyd i'r ffotograffydd.

Darllenwch yr adroddiad llawn yn rhifyn nesaf y cylchgrawn 'Dringo'. Ceir adroddiad ar lawer o ddigwyddiadau yn www.welshwinterclimbs.wetpaint.com ac www.baggy.blogspot.com. Mae DMM a Ground Up yn werth bwrw golwg arnyn nhw hefyd. Ond nid oedd popeth mor esmwyth. Gofynnwyd i ba rad-

dau roedd rhaid i'r tyfiant rewi i osgoi ei niweidio. Darllenwch erthygl Elfyn i gael yr hanes yn llawn.

Ydy hi'n iawn ceisio dringo creigiau yn y dull clasurol o dan amodau 'gaeafol'? - ac a ddylai awdurdodau'r parc cenedlaethol fod wedi gwneud ymdrech i glirio'r maes parcio ym Mhen y Pass yn lle'i gau ar ddechrau Ionawr Mae hyn i gyd yn agored i'w drafod yn ystod ein cyfarfod nesaf.

<http://www.thebmc.co.uk/Features.aspx?id=3469>

Adroddiad Ymddiriedolaeth Treftadaeth y Mynyddoedd

I ddathlu cwblhau trosglwyddo'r archifau i gampws Ambleside, Prifysgol Cumbria, bu derbyniad ar y cyd ar y safle ar ddydd Mawrth 10 Tachwedd lle roedd nifer o bwysigion o fydd llywodraeth leol a thwristiaeth.

Mewn cyfarfod yr Ymddiriedolaeth yn ddiweddar, a gynhalwyd yn y BMC ar 4 Rhagfyr, cytunwyd i estyn gwahoddiad i Richard Lemming, darlithydd mewn gweithgareddau awyr agored Prifysgol Cumbria, i ymuno fel ymddiriedolwr. Bydd y grant o'r Gronfa Loteri Treftadaeth yn dod i ben yn 2011 felly rhaid i'r MHT chwilio am ariannu gwahanol i ddilyn ymlaen.

Er bod yr ymddiriedolaeth yn edrych yn barhaol at ychwanegu eitemau at eu casgliad, mae diddordeb ganddynt mewn cofnodi ble mae

eitemau eraill yn cael eu cadw hefyd er mwyn eu hychwanegu at eu catalog.

K.C. Gordon

BMC Tudalennau Cymuned

Mae'r rhain yn gweithio erbyn hyn. Bydd y mwyafriol o ddyddiadau pwysig 2010 y BMC Cymru/Wales ar y calendr. Ceir newyddion hefyd ar y tudalennau hyn a nodiadau ein cyfarfodydd. Ewch i www.thebmc.co.uk <<http://www.thebmc.co.uk>> a chilio ar 'Cymru'.

Newyddion Penfro

Rydym wedi gosod 6 o stancau newydd BMC yn Range West cyn y Nadolig. Maen nhw yn Linney Point (Impending Inlet), Bulliber a Keyhole Zawn (Diolch yn fawr iawn i Lynne Houlston ac i MoD). Gobeithio y gallwn roi rhai newydd yn lle'r hen rai ansicr yn Stackpole a Mowing Word y mis yma, ac ychydig yng Ngogledd Penfro (Rainbow Zawn, Narrow Zawn, Carreg y Barcud).

Steve Quinton

Rhifau ffôn ar gyfer adrodd ar ddefnyddio cerbydau oddi-ar-y-ffordd yn anghyfreithiol

Gwnaed y rhan fwyaf o'r gwaith hwn yn 2009. Cofiwch mai ni yw llygad a chlust y bryniau. Os gwellch gerbydau oddi-ar-y-ffordd yn gweithredu'n anghyfreithiol yng Nghymru galwch 08456061001 (lein Gymraeg) a 08456071002 (lein Saesneg).

Gŵyl Tremadog

Cynhelir Gŵyl Tremadog unwaith eto yn 2010. Amcan y penwythnos yw tynnu'r tyfiant diangen o'r llwybrau. Bydd

pawb a ddaw â llif, cyllell neu secatyrs yn ei law yn derbyn tocyn raffl am ddim; ac mae pawb yn ennill rhywbeth fel arfer.

Bydd sioe sleidiau am ddringo wal fawr am y tro cyntaf gan Gymry ifanc ym Malaysia, a bydd coelcerth. Y BMC sy'n talu am eich costau gwersylla neu fynchows a bydd cwrw am ddim. Rhowc y dyddiad yn eich dyddiadur ar gyfer 24 Ebrill.

Tocyn Tymor llwybr Y Gogarth

- Ar gael oddi wrth : Priffyrrd ac Isadeileddau, York Road (oddi ar Stryd Gloddaeth), Llandudno, LL30 2EF.

Cyfrannu at 'Summit'

Mae gan BMC Cymru/Wales ei dudalen ei hunan yn Summit. Croesawn unrhyw gynigion i gyfrannu at y dudalen hon. Rydym yn chwilio am ddarn byr tua 330 o eiriau ar fynydda neu ddringo yng Nghymru. Cy-sylltwch â ni yn bmccymruwales@live.co.uk i roi eich barn.

Cyfres Dringo Ieuenciad BMC

Cynhelir y rownd gyntaf ar 30 Ionawr yn wal ddringo Indy, Llanfair PG. Bydd y rowndiau cymhwysyo yn dilyn hyn ar 27 Chwefror yn y Ganolfan Ddringo Beacon, ger Waunfawr. Yn y rowndiau hyn fe benderfynir pwy sydd i gyn-

rychioli Ieuenciad Gogledd Cymru yn y rownd derfynol yng Nghaerdydd. Rwy'n sicr bydd cystadleuaeth gryf. Daeth nifer fawr o bobl y llynedd, ac rwy'n sicr y bydd eleni yn fwya'r poblogaidd fyfth.

Felly, rwy'n chwilio am wirfod-dolwyr i roi help llaw ar y diwrnod. Dim angen profiad, tecstiwr fi ar 07811 634 714 ac fe gewch y job...

Mark Dicken

Hyfforddi Arweinwyr Mynydd Cymru

Cafwyd cyfarfod bywiog gyda nifer dda yn bresennol ym mis Tachwedd – dyma'r prif bynciau trafod a phynciau gweithredu:

- Mae gan yr Arolwg Ordnans drefn achwynion y gellir ei defnyddio i nodi unrhyw bryderon ynghylch arwyddion clogwyni ar y mapiau 1:25,000 Eryri a gyhoeddwyd yn ddiweddar. Yr ymateb i gwynion diweddar yw nad oedd problem yn bodoli am eu bod wedi derbyn adborth gadarnhaol o leoedd eraill. Byddai sylw safonol yn gallu bod o gymorth i gyrrf eraill sy'n dymuno cysylltu â'r OS, gan sicrhau bod eu pryderon yn canolbwytio ar y prif broblemau – anfonwch unrhyw sylwadau ar eglurder y nodweddion ar y map at Bryn Williams, Siabod Cottage.

- Darparwyr yn y Gymraeg – Dywedodd Dewi Evans bod cynnig wedi digwydd yn y nifer o siaradwyr y Gymraeg sy'n cymryd rhan mewn gweithgareddau D of E, ond nid oes digon o hyfforddwyr sy'n gallu darparu cyrsiau drwy gyfrwng y Gymraeg. Byddai perthynas gweithio glos gyda'r Bartneriaeth Awyr

Agored --Outdoor Partnership (OP)- yn fan da ar gyfer nodi hyfforddwyr dawnus yn y Gymraeg a fyddai'n gallu cydweithio gyda darparwyr cymeradwy ar gyrsiau ML a SPA i ennill profiad gwerthfawr a gwneud cais am fod yn ddarparwyr yn y dyfodol. Erbyn hyn, mae 10,000 o bobl wedi cymryd rhan mewn digwyddiadau gydag OP.

- Bu trafodaeth ynghylch swyddogaeth yr MLTA yn y ddarpariaeth CPD.
- Etholwyd Andy Boorman (cynrychiolydd BMC Cymru/Wales) yn Is-gadeirydd MLTW.

Andy Boorman

Cwymp Creigiau Oxwich Bay

Bu cwyp creigiau pwysig ar y glogwyn chwaraeon yn Chwarel Bae Oxwich, Penrhyn Gwyr, sy'n effeithio ar nifer o lwybrau. Gofynnir i ddringwyr osgoi'r ardal nes bydd Cyngor Cefn Gwlad Cymru wedi archwilio'r safle a gwneud gwaith diogelu. Mae cynrychiolydd mynediad y BMC, Mark Winder, mewn cy-sylltiad â'r tifeddanwyr a waraden lleol Cyngor Cefn Gwlad Cymru. Mwy o wybodaeth a lluniau ar <http://www.thebmc.co.uk/News.aspx?id=3459>

